

"Âlim-i mürşid koyun olmalı, kuş olmamalı. Koyun kuzusuna süt, kuş yavrusuna kay' verir." Buradaki süttten maksad sindirilmiş besin midir?

Üstad Hazretlerinin Risale-i Nur'larda temsil ve hikâye tarz ve usulünü çokça kullanmasının en büyük gayesi, anlaşılması zor olan derin hakikatleri, dağınık meseleleri akla yaklaştırmak ve idrakini kolaylaştırmaktır. Zira insanların büyük bir kısmı bu derin meseleleri anlamaktan uzaktır. Bu sebeple derin ve dağınık hakikatleri temsil ve hikâye yolu ile akla yaklaştırmak bir ihtiyaçtır.

Kur'ân-ı Kerim'de, birçok hakikat temsillerle, darb-ı mesellerle harika bir şekilde ifade edilmektedir. Kur'an-ı Kerim'de derin ve ince hakikatleri teşbih ve temsil dürbünü ile akla yaklaştırmak, mühim bir ifade tarzıdır. Kur'an-ı Kerim, muhatab kitlesinin ekserisi avam olmasından dolayı teşbih ve temsili sık sık kullanıyor.

Kur'an ve hadislerde geçen hikâye ve temsiller, asıl maksad olmayıp, asıl maksada götüren ipuçlarıdır. Temsil ve hikâyelerin asıl gayesi anlaşılması zor olan derin hakikatleri ve ince meseleleri akla yaklaştırmak ve anlaşılmasını kolaylaştırmaktır.

İşte Kur'an'ın ve onun bir manevî tefsiri olan Risale-i Nurların çokça temsil ve hikâye tarzına başvurması, bu sebeptendir. Zira Kur'an'ın muhatab kitlesinin ekserisi avam insanlardır. Hal böyle olunca, Kur'an avam insanların fehmine göre, onların fikir ve hissiyatlarını okşayan temsil ve hikâyeler ile tenezzül ediyor, misaller getiriyor.

Kur'ân-ı Kerim'in bu asrın fehmine bir dersi olan Risale-i Nur Külliyyatı'nda da temsilin mühim bir yeri vardır. Çok uzak, ince ve derin hakikatler temsil yoluyla akıllara yaklaştırılmış, red ve inkâr yolu kapatılmıştır.

Hikâyeler asıl mânanın daha iyi anlaşılması ve daha yakından temaşa edilmesi için birer dürbün vazifesi görürler. Hikâyede anlatılanlar vakıa mutabık olmasalar da verilen dersin hak ve hakikat olmasına tesir etmez. Bazı mürşidlerin hayvanları konuşturarak çok hikmetli dersler verdikleri görülmektedir. Bu misallerde hayvanların konuşmaları vakıa mutabık değildir, ancak o hikâye ile verilen dersler hakikattirler.

Çıplak gözle göremediğimizde bir cismi yakınlaştırmak için dürbün ve mikroskop kullanırız. Derin ve ince şeyleri görebilmek için de dürbüne müracaat ederiz, dağınık ışıkları toplamak için mercek kullanırız. Aynı şekilde derin hakikatleri, ince, derin, uzak, dağınık mânaları anlamak ve görebilmek için de **temsil, mecaz ve hikâye** gibi edebî san'atları kullanmak gerekiyor.

İşte Kur'an ve onun mühim talebesi olan Üstad Hazretlerinin eserlerinde, temsil ve

---

hikâyeleri kesretle kullanmaları, bu ince sırdan ileri geliyor. Yalnız getirilen temsil ve teşbihlerin her mânasını ve her köşesini hakikate tatbik etmek doğru olmaz. Teşbih ve temsil, anlamak için sadece bir vasıtaadır. Bu yüzden temsilin içinde geçen bir tabirin suret ve zahirini incelemek, temsilden maksud mânaya ters bir bakış açısı olur. Yani sütün sindirilmiş bir besin olup olmamasına dikkat kesilmek, hem teşbih san'atına aykırı bir durumdur hem de asıl mânadan uzaklaşmaktır. Zira kay' ve süt arasında zaten bariz bir fark vardır. Yani sütün hazım noktasından sindirilmiş (*otun sindirilmesinden meydana gelmiş*) bir besin olması kay'a/kusmuğa nisbetle çok açık ve zahirdir.

Böyle teferruatla uğraşmak yerine, temsilin işaret ettiği inceliğe dikkat kesilmek, tefekkür açısından daha lüzumlu bir durumdur.